

Motion

1983/84:2974

Hans Petersson i Röstånga m. fl.

Utredning av brott av barn under 15 år (prop. 1983/84:187)

Folkpartiet ställer sig bakom grundtankarna i propositionen. Det är angeläget att samhället tidigt reagerar när barn begår brott. Samtidigt är det viktigt att erinra sig att barn, även om de begår kriminella handlingar, inte skall straffas utan i stället få hjälp att bryta en eventuell kriminell utveckling.

Propositionens förslag grundar sig på en promemoria utarbetad av brottsförebyggande rådet (BRÅ). Rådet bör få i uppgift att utvärdera konsekvenserna av de föreslagna lagändringarna för att bl. a. polisens nya roll i sammanhanget skall kunna bedömas.

Föredraganden avvisar tanken att registrera brottsmisstankar mot barn i polisens personregister. Däremot framhåller han att uppgifter som rör brott av barn måste dokumenteras hos polisen. Eftersom misstankarna inte blir föremål för domstols prövning ersätter polisens dokumentation i realiteten därigenom domen. Skulle misstankarna mot ett barn vara felaktiga, innebär det att barnet blir oskyldigt dokumenterat. Detta kan självfallet komma att orsaka mycket bekymmer. Polisens dokumentation över ett barn får stor betydelse om det vid senare tillfällen eventuellt riktas nya misstankar mot barnet.

Enda möjligheten för ett barn som har blivit dokumenterat som "brottsling" att få denna stämpel avlägsnad är att domstol efter prövning fastslår dess oskuld. Sådan talan vid domstol (bevistalan) föreslås kunna föras av åklagare efter framställning av socialnämnd, länsstyrelse eller vårdnadshavare om det krävs ur allmän synpunkt. Med tanke på konsekvenserna av den dokumentation som vi ovan beskrivit anser vi att möjligheten att föra bevistalan är alltför begränsad. Det kan övervägas om inte barn över tolv år bör ha en sådan rätt; i vart fall måste vårdnadshavares möjlighet till sådan prövning vara ovillkorlig. Vårdnadshavare bör därför ges rätt att självständigt begära prövning hos domstol huruvida barnet begått brottet.

Med anledning av vad vi ovan anfört hemställer vi

1. att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad vi anfört angående utvärdering av de i propositionen föreslagna förändringarna,
2. att riksdagen med avslag på propositionen i denna del beslutar anta följande lydelse av 19 § första stycket lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare:

Misstänks ett barn för att före femton års ålder ha begått ett brott får åklagare, om det krävs ur allmän synpunkt, efter framställning av socialnämnd eller länsstyrelse begära prövning hos domstol huruvida barnet begått brottet (bevistalan). Rätt att begära sådan prövning tillkommer också vårdnadshavare för barnet.

Stockholm den 29 maj 1984

HANS PETERSSON (fp)

i Röstånga

KERSTIN ANÉR (fp)

KENTH SKÅRVIK (fp)